

יזאת תורת השבת

בס"ד | שנה שנייה | פרשת שמות תשפ"ד | עלון מס' 64

קדיש כל השנה באופן מוחלט שלוש תפילות... מה עשתה? החליטה ושכרה חברת חקירות מפורסמת שתעקוב אחריו בתבונה ובסודיות ותתפוס את הפעם האחת שהוא מפספס את ה'קדיש', ואז מיד יש לה ביד ארבע מיליון שקלים נוספים... כמובן שהיא התייעצה קודם לכן עם עורך דין להיות בטוחה כי בנוסח הצוואה משתמע באופן מוחלט שאם יחסיר 'קדיש' אחד היא תוכל לעכב לו את הכסף. העסק השתלם לה, כי 'חברת חקירות' - כמה שתעלה לה, עדיין יישאר לה עוד הרבה מתוך הארבע מיליון...

אך התוכנית שלה לא היתה קלה... האברך מוסר השיעור מספר שהבן מגיע ערב ערב לתפילת מנחה, ממתין אחריה לערבית ואומר 'קדיש'.

הבעיה היתה שהבן לא נכנס לשיעור, הוא היה יוצא בקביעות מיד אחרי תפילת מנחה ולא ממתין אפילו רגע להקשיב לשיעור, היה מפטפט בחוץ ומשתעמם ובשום אופן לא שומע מילה אחת. אמנם כיון שהוא סיפר לאברך מוסר השיעור כי הוא בא במיוחד כדי לומר 'קדיש' על אביו, לכן האברך היטיב עמו ובקביעות בסיום השיעור, היה יוצא ומסמן לו בידו כי מתחילים ערבית כדי שלא ישכח את המעריב מחמת עסקיו בחוץ.

לומר את האמת, האברך, הרגיש מבוזה במידת מה, שצעיר שאינו שומר תורה ומצוות מזלזל בו ולא מוכן לשמוע אפילו מילה אחת של דברי תורה, ועוד הוא טורח לצאת החוצה לקרוא לו לומר 'קדיש'. אבל למרות זאת, כיון שהאברך ידע את ערכו של ה'קדיש' כמבואר בחז"ל, עשה זאת למענו - ולמען אביו שוכן עפר.

הבלשים של 'חברת החקירות' מיקדו את מאמציהם בשעות הללו של מנחה וערבית. הם המתינו בסבלנות לערב אחד שבו יהיה טרוד וכדומה, וישכח מעריב אחד, אבל הם לא השיגו את מבוקשם כי הוא הגיע בכל פעם בקביעות מפליאה, כשהאברך היה יוצא וקורא לו פנימה. האחות, שהבינה מחברת החקירות שכל עמלה לשווא, החליטה ועשתה מעשה.

היא ביררה את כתובתו של

האברך והרימה אליו טלפון. היא סיפרה לו בצורה כנה את כל הטמון מאחורי ה'קדיש' של אחיה, וכי היא מפסידה מכך ארבע מיליון שקלים. "אני בטוחה כי לולי שהיית קורא לאחי פנימה, יבוא ערב אחד שהוא ישכח ואני ארוויח את הכסף. לכן אני מבקשת: ידוע לי כי יש בקהילתכם אנשים הזקוקים לעזרה כספית, אני מוכנה לתרום לנזקקים ארבע מאות אלף שקל - דרכך, אם בסך הכל 'קדיש' אחד לא תקרא לו פנימה, לא ב'קום ועשה' אלא ב'שב ואל תעשה'..."

האברך נסע למעונו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרון יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל, והציג לפניו את הסיפור אודות היהודי הזה שמגיע ל'קדיש' בגלל הכסף וכו'. מרן זצוק"ל אמר לו, כי עליו לדאוג ל'קדיש' באופן מושלם ולא לעשות שום שיקולים, כיון שכל 'קדיש' של כל יהודי חשוב עד מאד. ניסה האברך להעלות שיקול נוסף: "הרי יש כאן ביזוי התורה כי הוא יוצא מהשיעור בקביעות מזלזלת ואני עצמי יוצא לקרוא לו אח"כ לקדיש, ואם כן חשבתי לעצמי שמוותר לי להימנע מלקרוא לו". הביט עליו מרן ושאל בתמיהה: "וכי קוראים לך 'תורה'?!...".

האברך קיבל את ברכת מרן להצלחה. שב לביתו והרים טלפון לאותה אחות, והבהיר לה כי אין על מה לדבר והוא ימשיך בשלו

ותשלח את אמתה ותקחה (ב.ה)

את ידה, שנשתרבבה אמתה אמות הרבה (רש"י)

מבואר במפרשים (דעת זקנים, רבינו בחיי), שהשתרבה ידה שישים אמה. כידוע, אין הקב"ה עושה ניסים בחינם, א"כ מוכרחים לומר שתיבת משה היתה מונחת בתוך עומק הסוף - שישים אמה (בסביבות 30-36 מטר), ולא היתה אפשרות להגיע אליה ללא יד של שישים אמה.

מעתה יש להבין - אם בת פרעה היתה כל כך רחוקה מן התיבה, מדוע שלחה את ידה לעבר התיבה כדי לקחתה, הרי לא ידעה שיעשה לה נס וידה תשתרבב אמות הרבה, ואין שום הגיון לעמוד במרחק כה רב מהתיבה ולשלוח את היד כדי לקחתה. ובת פרעה שהיתה בת מלך מסתמא היתה חכמה ולא עשתה דברים שאין בהם שום תועלת, וא"כ לשם מה שלחה את ידה.

ומובא בשם מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל שביאר, שרואים מכאן יסוד גדול, שגם בדברים שנראה לעיני האדם שאין בכוחו וביכולתו להצליח, עדיין אין בזה 'פטור' שלא צריך לעשות כלום. אלא למרות שבדרך הטבע אי אפשר להצליח בזה, חובת האדם לעשות מה שהוא יכול לעשות. וכשיעשה כל מה שביכולתו לעשות, כבר יזכה שהקב"ה ישלח לו עזר משמים ויצליח בדרכיו.

ולכן, כאשר בת פרעה ירדה לרחוץ על היאור, וראתה את התיבה במרחק גדול ממנה וגם הבינה שיש בתוכה מישהו שצריך להציל אותו - עשתה מצידה אחת מה שהיא יכולה לעשות והושיטה את ידה לעבר התיבה. ומכאן ואילך - מתערבים משמים, והקב"ה עושה לה נס שתשתרבב ידה אמות הרבה עד לתיבה כדי שתוכל להביא את התיבה אליה.

כי ידעה בת פרעה את סוד האדם בעולם, ש'אדם לעמל יולד', ואין האדם מצווה להצליח אלא רק לעשות את מה שביכולתו, וכיון שיכולה היתה רק לשלוח את ידה שהיתה רק אמה אחת, היא עושה מה שהיא יכולה, ומן השמים כבר סייעו שאתה אמה הכפילה את עצמה פי שישים, והצליחה בזה להציל את משה. (שלמים מציין) ***

הרב בנימין כהן שליט"א (יו"ר 'קרן השביעית') סיפר: "אברך חשוב תושב מרכז הארץ, מוסר שיעורים קבועים מדי יום ביומו באחד מיישובי השרון. השיעור נמסר בין מנחה למעריב ומשתתפים בו מתפללי המושב הדתיים הבאים לבית הכנסת. באותו מושב מעורב, מתגורר יהודי שאינו שומר תורה ומצוות, שאביו נפטר. האב יהודי דתי, הותיר אחריו בן ובת שאינם שומרים תורה ומצוות, ושנים-עשר מיליון שקלים כירושה, וגם צוואה חתומה בידי עורך דין: 'הבן יקבל עשרה מיליון שקלים והבת שתי מיליון, אך בתנאי שהבן יאמר אחריו קדיש כל יום בשלושת התפילות בכל ימות שנת האבל. אם לא יקיים את התנאי, תתחלק הירושה - חצי חצי הוא שש והבת שש'. צוואה כתובה וחתומה.

[יל"ע ההלכה למעשה דהרי בת אינה יורשת במקום שיש בן. ושמה הנפטר לא השתמש בניסוח "ירושה" ואכמ"ל. בכל אופן כאן מדובר כשהירשים אינם שומרי תו"מ רח"ל, ובערכאות, והכי הוה עובדא ודלא כהלכה.] כשהבת פתחה את הצוואה עיניה חשכו. לאחר דקה היא התפכחה, באומרה לעצמה: 'אין מה לחשוש, אין סיכוי שאחי יאמר

לקרוא לו 'לקדיש'. האחות הרימה ידיים מהדרך הזו. הבן המשיך ב'קדיש' שבוע ועוד שבוע. והנה, לפתע בערב אחד, אחרי תפילת ערבית, שואל הבן את האב: "תגיד לי, לא פוגע בך שאני ככה בחוץ, ואפילו לא משקיע רגע אחד כדי להקשיב לך?..."

"אני מחלק לשומעים יהלומים, ההפסד כולו שלך" - הגיב האב.

"יהלומים?" תמה הבן.

- "כן יותר מיהלומים, תנסה להקשיב פעם אחת ותיווכח, טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף' עם כל המשתמע מכך..."

הבן אזר אומץ והתאמץ, נכנס לשמוע שיעור, ועוד שיעור, ו... כיום הוא כבר התחיל לשמור שבת, ויש לאביו בשמים נחת כפול לא רק מה'קדיש', אלא גם שהארבע מיליון הגיעו לידיים טובות. וכל זה הודות לאבך שלא עשה שיקולים זרים, לא התייאש, ולא הפסיד לו אפילו ל'קדיש' אחד. (אמונה שלימה)

חופת נעורים - רבי שבתי יודלביץ

"והנה נער בוכה, קרי לה נער וקרי לה ילד ותקח את הילד? תני הוא ילד וקולו כנער (שכילד היה לו קול נער) דברי רבי יהודה אמר לו רבי נחמיה א"כ עשייתו בעל מום למשה רבינו ע"ה! אלא מלמד שעשתה לו אמו חופת נעורים בתיבה אמרה שמא לא אזכה לראות בחופתו" (שמות רבה ב, ו)

אי, לב של אם רחמימית. לב של אמה. הכניסה אותו אמו לתיבה וחופה על ראש - "שמא לא אזכה לחופתו". מספרים סיפור, ואספר לכם: בעיר גדולה באוסטריה התאספו יחד בעצה, לבנות בית כנסת גדול לרומם בית ה'. לקראת הנחת אבן הפינה הודיעו בעיר כי כל איש אשר "ידבנו לבו" לתרום זהב כמשקל אבן הפינה, הוא זה שיתכבד בהנחת אבן היסוד.

כמו כן, רב העיר שהיה מקובל גדול גאון וצדיק מופלא, הבטיח שהננתן את האבן יבקש ויקבל ברכה והבטחה - על כל אשר יחפוץ. בין הקהל שהתאסף לשמחה של מצווה עמד יהודי, כמדומני שהיה רופא, והוא נאות לתרום זהב כמשקל האבן - סכום עתק. הוא זכה ביריית אבן הפינה לכבודה של המצוה. עם סיום המעמד הוא לא המתין זמן מיותר, אלא פסע לבית הרב הקדוש על מנת לבקש ברכה והבטחה.

"מה בקשתך?" שאל הרב.

"רבי, ממון יש לי די והותר, גם כסף וזהב, אך ילד אין לי. רצוני שהרב יבטיח לי ילד..."

"אוהו", הרבי הזדעזע "שאלה קשה שאלת בני". לבקשה קשה כזו, לא פילל. "אם רצונך בילד, תאלץ להמתין לי שלשה ימים" השיב הרב ועיניו תלויות לשמים.

לאחר ג' ימים הוא נקרא אל הרב שאמר לו: "בסדר, אפשר להבטיח לך, אבל הדבר יעלה לך ביוקר רב". היהודי עמד נרגש. "אם אתה חפץ, אבא בילד, ראשית, תאבד את כל כספך, שנית, עוד קודם שהילד יוולד - אתה תמות".

"אני מסכים! מקבל על עצמי, העיקר ילד. כדאי לי הכל" השיב בהחלטיות. הביט עליו הרב והוסיף: אבל תנאי שלישי, לאחר שהילד יצא לאויר העולם, גם האם תמות".

"על התנאי השלישי, אינני בעל הבית, עלי לשאול את רעייתי". טוב. הוא שב לאחר כשעה עם הסכמה. הם הסכימו - היא והוא. מסירות נפש. הרבי הבטיח וביקר אותם. וחיל - ורעדה - יאחזון...

ואכן, העניינים החלו להתגלגל בקצב מהיר: חלפו שבועות מספר ונכסיו החלו לצבור הפסדים. עסקיו הסתכסכו ובזמן קצר איבד את רוב רכושו בעסק ביש. בחלוף זמן נוסף מצבו החמיר ובמהלך חודשי העיבור הוא נותר עני ואביון. כחודש לפני הלידה - הוא נפל למשכב ולאחר כשבועיים שבק חיים.

האם עתירת הנכסים, לשעבר, נותרה ללא פרוטה והתביישה להשאר בעיר. נטלה את שארית חפציה ונודדה לעיירה אחרת. סמוך מאוד לפני הלידה היא יצאה לדרך, כאשר בכוונתה להגיע לכפר סמוך וללדת שם. הדרך היתה קשה, קור, רוחות וגשמים עם שלג כבד שהחל לרדת. חולשה רבה תקפה אותה, וחששה שהנה היא הולכת לקפוא מקור. עד שלפתע נצנץ כבר מרחוק אור מפאתי הכפר. היא אזרה את שארית כוחותיה וצעדה עד הבית בקצה הכפר.

היה זה ביתו של האופה. אותו אופה מלבד היות אופה, היה צדיק גדול. נקשה האשה בדלת החצר. בני הבית הזדרזו לארחה ולסדר לה מיטה למנוחה.

לא חלפו שעות ספורות - והיא חבקה בן. נתמלא הבית אורה. האם נישקה את הילד חיבקה וגיפפה אותו בכל ליבה, גאתה בבכי נרגש - בכי של פגישה ראשונה עם בנה הנוולד לאחר שנים רבות,

מי יכול לתאר את הרגשות, ובכי של פרידה, אהה א-לוקים... כחלוף יומיים ילדה גם אשתו של האופה. היא - חבקה בת. אמרה אם הבן לבעלת הבית נעשה להם חופת נעורים קטנה במיטתם, נעשה שידוך. כך עשו.

למחרת הברית, נפטרה אם הילד, והסתלקה לבית עולמה, מנין אנשים מצומצם ליוה אותה לבית העלמין. הילד הקטן נותר בבית האופה ובעלת הבית גידלה אותו שנים רבות במסירות. ומי היה ילד זה? המהרש"א!

לאמו היולדת קראו רחל, אבל מהרש"א ראשי תיבות: שמואל אדליש, כלומר שמואל בן אדל. שמו ושם ספרו בישראל - מהרש"א נחקק בגמרא על שם אמו האומנת מרת אדל!...

כאשר גדל המהרש"א - לאיש, יצא שמו בעיירות הסמוכות. רבים ביקשו לקחתו לחתן. הוא מיאן: "לא" השיב "ערכו לי כבר חופה בהיותי בעריסה אחתן עם בת האופה. אמה של בת זו - גידלה אותי, הייתי לה לבן - ולהם אני חב את חיי". ועל שם אמו זו הוא נקרא: מהרש"א.

הבנתם? אמר הקב"ה, מכל עשר שמות שיש לך איני קורא אותך אלא משה, בשם שקראה לך בתיה בת פרעה" - האם האומנת, האם שגידלה אותו!!

החלום

נספר מעט על המהרש"א: מספרים כי

למהרש"א היו שערות ארוכות וקשרם לחבל היורד מתקרת הבית, וכך למד תורה בלילות,

ציור מפורסם של המהרש"א, לא ידוע מה מקורו

סיפרו עוד כי פעם אמר אחד מתלמידיו בשעת השיעור כי הוא חפץ לישון. הגיב המהרש"א, "אם התעייפת ונרדמת כאן נחא, אבל לקום וללכת לישון, אתמהה?!..."

כידוע, בשעתו קמו לו מתנגדים בעירת מגוריו. שמש בית הכנסת בעירו של המהרש"א היה צדיק גדול, ולאחר חצות הלילה היה נוהג לסגור את בית הכנסת ולסובב את הבימה שבע פעמים ובסבבו סיים את ספר התהילים בשבע פעמים, באחד הלילות נפלה עליו תרדמה, והנה בא איש אחד, ועוררו. יהודי בעל קומה גובה והדור מאד! ושוב נרדם, והנה אדם נוסף לקראתו מעוררו משנתו בחוזקה, ושואלו: "היכן מתגורר רבי שמואל בן רבי יהודה לוי (שם אביו של המהרש"א)?"

פניו של האיש האירו כספירים. שאלו השמש "ראשית, אמור לי מי אתה ומה שמך?" "אני אליהו הנביא". "ומי האיש הראשון שראיתך?" "הוא שאול הקדוש מלך ישראל".

ומה מעשיכם כאן? "בשמים, בבית דין של מעלה מתנהל דין מסויים בענין שאול ודוד המלך, כאשר הפסק צריך להינתן על ידי חכם וגדול מהעולם הזה, - והוא המהרש"א. לכן באנו אליו". הוסיף אליהו הנביא לאמור: "הזהרו בכבודו כי גדול הוא מאד, תורתו וצדקתו חשובה בשמים! אבל אל תספר מה שראית כי ביום שתגלה את אשר ראו עיניך מות תמות".

השמש לא התאפק, ולאחר כמה ימים עלה על הבימה במרכז בית הכנסת, ואמר בקול גדול: "ישנם מתנגדים למהרש"א, בתוכנו מתהלכים מחרחרי מחלוקת לדבר עתק על צדיק, אך דעו לכם כי כך וכך הווה מעשה, ובמעשה זה נודע לי, כי המהרש"א בדורנו הוא פוסק בשמים. החלטתי לספר לכם על כך אע"פ שאני מסיים את חיי בעקבות הגילוי. וזה יהיה לכם האות והסימן כי הסיפור אמת, כאשר אסתלק מהעולם בימים הקרובים ממש". וכך הווה. מאותו יום פחדו ללחום במהרש"א. הרב שמואל אידליש - בן אדל - "ויהי לה לבן". (להגיד)

"בבן אמך תתן דופי"

המגיד רבי יעקב גלינסקי זצ"ל

לכתחילה, חשב הגאון רבי ישראל מסלאנט זצ"ל להיות נחבא אל הכלים, צדיק נסתר. לשם כך השתלם במקצוע הנגרות, להיות "גדול, הנהנה מיגיע כפיו". למד להתפלל במהירות עצומה עם כל הכוונות ושינן את כל הש"ס בעל פה כדי שיוכל להגות בו תוך כדי

עבודתו, לקיים "יגיע כפיך כי תאכל, אשריך וטוב לך" (תהלים קכח, ב), יגיע כפים ולא יגיע מח.

ולבסוף החליט שלא לשם כך נתנו לו כוחות כבירים. מצא לנכון לזכות את הדור ואת הדורות הבאים בתנועת המוסר בחתיירה לשלמות אישית כוללת, בין אדם למקום ובין לחברו. כדי שיתקבלו דבריו, הסכים לגלות את גאונותו העצומה. הגיע לזילנא, ומטרופולין של תורה, קבע למדוד בבית הכנסת שבחצר זריצא והחל להשמיע את שעוריו המדהימים, שארכו שלוש וארבע שעות ובהם בלל חצי הש"ס בחריפות עצומה, כשהלומדים אינם מספיקים אלא לרשום מראי מקומות וראשי פרקים.

לאחר מכן, העידו, נזקקו לשבועיים ימים כדי לעמוד על מהלך שיעור אחד.

בהקדמת הספר "עולת שמואל" כותב המחבר: "בשנת ת"ד דרך כוכב חדש בשמי התלמוד בולנא בהופיע בה הגאון הגדול והנפלא מוהר"י סלנטר זצ"ל שהראה נפלאות בעוצם חידודו ופולפולו שהפליא לב השומעים ותהום כל העיר בבוא אליה רב גאון חריף כזה. הצעירים המצוינים בהלכה התקנאו בו, ויחתרו בכל עוז לעשות כמתכתנתו ולחבר פלפולים שנונים כמוהו".

בזילנא נודע לתהילה ישיבת 'רמיילס', בראשה עמדו הגאונים רבי מרדכי מלצר זצ"ל בעל "תכלת מרדכי", ורבי אליעזר טייץ תלמיד הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל. כשעזב רבי אליעזר טייץ את משרתו, הוצעה לרבי ישראל מסלאנט. שמח להזדמנות להרחיב מעגל השפעתו, שהרי זו היתה כל מטרותו.

החל להרצות שעוריו בישיבה, והם הפכו לאבן שואבת ללומדי העיר גאוני התורה. חש רבי ישראל שבעקיפין נפגע מכך מעמדו של רבי מרדכי מלצר, ראש הישיבה הוותיק. לא היסס, והתפטר ממשרתו! ויתר על המעמד וההשפעה והמשכורת, ושב ללמוד בבית הכנסת שבחצר זריצא!

ממי למד זאת? מהתורה, וממנחיל התורה. כידוע, עוד לפני לידתו נועד משה רבינו להיות מושיען של ישראל (סוטה יב ע"א), הנתונים שבעבוד קשה ומר. הצטער בצער כל יחיד מהם כאילו היה זה צערו (שמות רבה א, כז) ואמר: "מי יתן מותי תחתיו!" נגלה אליו הקדוש ברוך הוא, וגילה לו שגם השכינה כביכול מצטערת בצערם של ישראל (שמות רבה א, ה) ותגאל כביכול עם גאולתם (פדר"א לח). הוא שנבחר להיות הגואל, "ואם אין אתה גואלם אין אחר גואלם" (שמות רבה ג, ג) - ובמקום לשמוח כל כך בגאולתם ולרוץ לגאלם, סרב! שבעה ימים

התעקש, עד שחרה בו אף ה'! ומדוע? כי אהרן התנבא במצרים (שמות רבה ג, טז משמואל א, כז) וכשמשה רבינו יבוא, יאפיל עליו ועמידו בצל: "חששי: "עכשיו אכנס בתחומי של אחי, ויהא מצר בשביל כך".

ולא הלך עד שהובטח: "וראך, ושמו בלבבו!" (שמות ד, ט) ונספר - בבחירתו למד הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל בישיבת דודו הגאון רבי וואלף איגר זצ"ל בברסלאו. בהיותו בן שתים עשרה כבר כתב את חדושיו על מסכת חולין, ובהיותו בן חמש עשרה כבר השמיע שעוריו בישיבה.

הגביר רבי איציק פרנס מליסא בקש לזכות בו עבור בתו, והגיע עם שני תלמידי חכמים מופלגים כדי לתהות על קנקנו. החלו לשוחח עמו בלימוד, ולא ענה להם. התאכזבו, ובקשו לשוב על עקבותיהם. השתאה דודו, ושאלו לפשר הדבר. ענהו: "אילו הייתי עונה להם, חייב הייתי לומר לאחד שנעלמו ממנו דברי התוספות במקום פלוני ומהשני נשמטה גמרא מפורשת. אמרתי לנפשי: מוטב שיתבטל השדוך, ולא אלבין פניהם..."

התפעל מצדקותו של הבחור, ואמר לו: "ניחא. אל תתפלפל אתם, אלא השמיעם מחידושיך". נעתר רבי עקיבא איגר, ושטח בפניהם אחת ממערכתיו הנודעות. התפעמו, והמליצו בכל פה על השידוך שהם ונהיה.

שב החותן לעירו, וסיפר לכולם על האוצר בו זכה. הזמין את החתן לביקור, וכל לומדי העיר התכוננו להקיפו בחבילי שאלות ולשמוע פלפוליו. הגיע, ושאלוהו, והוא כאלם לא יפתח פיו. השמיעו חדושיהם, ואינו מגיב. כגודל הציפיות, גודל האכזבות. הרינונים הגיעו לאזני החותן, שרמז לחתנו שישוב לישיבה. הפרת התנאים תגיע אליו.

ענה שברצונו להישאר בליסא כל השבוע. תמה החותן, והבליג.

לקראת סוף השבוע חזר החתן על כל לומדי העיר, הזכירם את קושיותיהם והפתייעם ברוחב בקיאותו. מזה נשמט דיוק לשון הרמב"ם ומזה נתעלמה סוגיא ערוכה. המם בעומק עיונו, חילק בין הנושאים והכביר ראיות. הפריך פלפולי סרק והרחיב בחידושים נכונים. וכולם הודו והמליכו ואמרו: זכה רבי איציק פרנס ביהלום שבכתר!

התמרמר החותן: "אם כך גדול חילך לאורייתא, למה גרמת לי עגמת נפש כה רבה! למה כבשת מעיניך, גן נעול מעין חתום!" ענה, שכאשר הגיע לליסא מצא ששוהה כאן חתן נוסף וחותרו מתפאר בו. ובאמת כלי מפואר הוא, והכל מתפלפלים עמו ומתפעלים ממנו וחותרו רווה ממנו רוב נחת. ושיער, שאם יגלה כוחו ועוצם גאונותו יאפיל על אותו חתן - ובלם עצמו. הפיל עצמו לתוך כבשן האש של לגלוג וביטול, ולא פגע במעמדו של אותו חתן!

כך סיפר הסבא מנובהרדוק זצ"ל ("מדרגת האדם", מאמר חשבון צדק פ"ו), ונחננו מה? כמה מבליטים אנו מעמדנו תוך הדיפת הזולת לצד, אם לא לתהום! בחוג החברה, ובחוג המשפחה! ודוד המלך אומר: "תשב באחיך תדבר, ובן אמך תתן דפי" (תהלים ג, ט) ופרש רש"י: דבר גנאי, לדחותו. לשון: "יהדפנו" (במדבר לה, ט). וזה פרט מיוחד בוידוי: "דברנו דפי", דבורים שנועדו להדוף את הזולת ממעמדו בחברה או במשפחה.

משה רבינו מוכן היה לותר משום כך על הגאולה. ואנו נדרשים, בסך הכל, לא לדחוף את עצמנו קדימה. לא להאפיל על הזולת! (והגדת)

ויסתר משה פניו כי ירא

מהביט אל הא-לקים. (ב.ר.)

רבי ברוך רוזנבלום שליט"א

פעם אחת הלך הרה"ק רבי שלום מקמינקא לאסוף כסף לצורך מצוה חשובה, והגיע לביתו של חוכר עשיר, כאשר ביקש להיכנס ולזכותו, הבחין העשיר בבואו ורץ להטמין את עצמו בעליית הגג מתחת לערימת קש...

ביקש רבי שלום להיכנס אל הבית, ונקש על הדלת, אשתו של העשיר ניגשה לדלת ואמרה: "בעלי איננו בבית".

רבי שלום הבין שבעה"ב מתחבא ממנו, ואמר שברצונו לחפשו...

האשה הסכימה, ולאחר חיפוש קצר מצאו, בעל הבית עמד כולו

מבווייש, כאשר נתפס בקלקלותו,

פנה אליו רבי שלום ואמר לו שיש לו הכרת הטוב אליו שבזכותו הבין מאמר חז"ל: "חכמינו אמרו כי גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה". והעולם שואל מניין למדו זאת חז"ל, אמנם כעת מבין אנכי, כי משה רבינו, כשראה את השכינה, הסתיר את פניו בלבד, ואילו אתה, כשראית אורח, הסתרת את כל גופך..." (אגעדאנק)

ויאמר אל תקרב הלם של נעליך מעל רגליך (ג.ר.)

מעשה ברבאי של 'קראים', שרצה להתווכח עם הרב של עירו על אמיתות דתם, ומי שיצליח, השני יקבל את דתו. והרב קבל ברכה מהגר"א שיצליח.

בעת הכנסו לאולם הארמון, שכח הרב לחלוץ את נעליו כמקובל, ובאמצע האולם נזכר, ואז חלץ אותם ולקח אותם בידיו, והקראי צחק עליו ואמר למלך: תראה איך ההתנהגות שלו אין לו דרך ארץ לפני המלך, בא עם נעליו בידו!

אבל הרב ענה לו, כיון שבא יחד עם קראי והקראים גונבים נעליים, ע"כ תפס אותם בידו.

הקראי נתמלא כעס ואיבד את עשתונותו והטיח בפני הרב שהוא שקרן ומוציא לעז על הקראים, והמלך אמר שיוכיח דבריו, על סמך מה אמר שהקראים גונבים נעליים.

אז אמר הרב: כשנגלה הקב"ה אל משה בפעם הראשונה, אמר לו הקב"ה 'של נעליך מעל רגליך', ומשה רבינו חלץ את נעליו,

”תעל שוועתם אל הא-לוקים” (ג.ב)

במוצאי יום הכפורים היו בני החבורה הקדושה באים לפני רבם החוזה הקדוש מלובלין שעיניו צופיות בשמים ובארץ, והיה מגלה להם מה נגזר עליהם לשנה זו.

הרבי רבי בונים מפשיסחא זצ”ל עשה חיל במסחר העצום בדאנציג, ובבואו לפני המלך הודיעו החוזה הקדוש שנגזר עליו שיפסיד השנה כל ממונו. סבר, וקבל דין שמים באהבה. באותה שנה חלו בני ביתו, חסכוניותו הסתכמו באלף וחמש מאות רובלים, הון רב באותם ימים, ואת כולם כילה בהוצאות רפואתם. מחמת חובת ההשתדלות נסע לעסוק בפרנסתו. התאכסן בבית המלון בו היה רגיל לשהות. ברוב שעות היום התבודד ועסק בתורה ובעבודת ה', ומפעם לפעם יצא למקום המסחר, אולי יזמן לו ה' איזו עסקה או תיווך, ולא הופתע כששב בידים ריקות, כמבותר.

ישב בחדרו ולמד, ובעל האכסניה נקש על דלתו. שאל במה יסעד צהרים, בתבשיל זה או אחר, והודיעו שחובו כבר הגיע לעשרים וחמשה רובלים. אינו דוחק בו חלילה לשלם. נאמן הוא. גם עשיר וגם ישר דרך, טוב לשמים ולבריות, ירבו כמותו.

בעל האכסניה יצא, והרבי רבי בונים פרץ בבכי נסער: ”רבנו של עולם, זה - לא!” אמר: ”רבנו של עולם, כשהתבשרתי שאבד כל רכושי לא התמרמרת. אם זה רצונך, אקבלו באהבה. הכל שלך, אתה נתת ואתה לוקח, יהי שמך הגדול מברך. כשבני ביתי חלו והוצאתי כל כספי לרפואתם, לא התמרמרת. נותרתי חסר כל, וקבלתי דינך באהבה נסעתי לכאן, לקיים מצות ההשתדלות. לא עלתה בידי, לא התמרמרת. אבל

אם בעל האכסניה הזכיר חובו, ואמר שהוא סומך עלי משום שאני ירא שמים - הרי אם לא אשלם יגרם על ידי חלול השם חלילה - רבנו של עולם, זה - לא!!!” קרוב ה' לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע.

הגיע שליח מטעם הגבירה תמרת והציע שיהיה סוכנה תמורת ששה רובלים בשבוע, משכורת מופלגת. אמר לנפשו: הלא נגזר שאפסיד כל רכושי, ומהיכן הצעה זו. אין זאת אלא שתפלתי התקבלה - אם כן, תפעל עד הסוף!

השיב לשליח: ”לך ואמור לה, שבנוסף דורש אני שותפות ברווחי העסקים שאתווק!”

שמעה וכעסה, ובצדק: גם משכורת הגונה וגם חלוקת הרווח? לא ענתה להצעה הנועזת.

אבל הרבי רבי בונים לא היה מודאג. הוא ידע שתפלתו התקבלה, והגה בלב שקט בתורה. בינתיים ראתה הגבירה שעסקיה אינם מתקדמים, והבינה שזקוקה היא למינותו. כבשה גאוותה ושלחה להודיע על הסכמתה. אמר הרבי רבי בונים: ”עתה עלה המחיר, אסכים אם תשלם גם את דמי האכסניה”. הסכימה גם לכן, וה' שלח ברכה מרובה בעסקיו, תיווך לה עסקאות בסכומי עתק ועשו הון רב, ובתוך זמן קצר חזר לעושרו ואף מעבר לכן.

כשהגיע ללובלין, אך פתח את הדלת, אמר לו החוזה הקדוש: ”אמת שכך נגזר עליך, אבל על דמעות לא דברנו... שוועה מעומק הלב, זעקה ודמעות, מעוררים רחמים בדין! (מקרבן לתורה)

וכשחזר מלדבר עם הקב”ה, לא מצא את נעליו, כי הקראים גנבו אותם.

לשמע הקראי דברים אלו צעק לפני המלך: אדוני המלך, זה שקר גס! שבזמן משה עוד לא היו קראים. אז אמר הרב למלך: רואה אתה אדוני המלך שהוא מודה שדתינו היא הקדומה והנכונה! ואז הודה המלך לדברי הרב ויצא כמנצח ואילו הקראי יצא בבושת פנים מפני המלך.

אומרת התורה: וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. (ב, א). בת 130 שנה היתה יוכבד כשילדה את משה. אמנם זו לא אטרקציה כזאת גדולה, כי בגיל 127 היא ילדה את אהרן ובגיל 124 היא ילדה את מרים.

- והרמב”ן לא מבין לפשר הדבר - בשעה שילדה שרה אמנו, נאמר: וה'פקד את שרה... (בראשית כא, א) היניקה בנים שרה וכו' (שם ז) - ואילו כאן, בלידות של יוכבד, התורה בכלל לא מדברת על זה - ולמה?

מסביר הרמב”ן, שאצל שרה הגיע מלאך ובישר אותה שהיא עתידה לילד ולכן זה נעשה בפרסום. בא המגיד מדובנא וממשיל על כך משל על שני עניים שנפגשו.

צריך לדעת, שברוב המקרים, העניים חברים טובים זה עם זה ואין עיניהם צרה זה בזה; הם מחליפים חוויות א' עם השני. ”תדע לך, לך אליו - הוא נותן הרבה יותר; הזמן הטוב ביותר ללכת אליו זה בערב שבת, אחרי שהוא יוצא מהמקווה, הוא מתפטר מכל השקלים שלו!”

הגעתי פעם לביקור בארצות הברית, שם בבורו פארק יש בית

בית הכנסת "שומרי שבת" בבורו פארק, ברוקלין

כנסת גדול שנקרא 'שומרי שבת'; מלבד כל חדרי התפילה שבו, בקומת המרתף יש מעין 'בית התבשיל' - 24/7 - מהבוקר עד הלילה מספקים אוכל! היות וכן, המקום מהווה גם מקום מפגש של כל הישראלים שבאו 'לזכות' את תושבי ארצות הברית בהכנסת כלה, בהחזקת תורה וכמובן גם במוסדות הפרטיים.

יום א' הגעתי לשם, לקחתי מרק והתיישבתי. באמצע המרק, נקלעתי לדו שיח בין כמה אנשים - "נו, איפה היית הבוקר?" "הייתי בבובוב" "כמה עשית???" "כמה מאות דולרים..." "עזוב אותך - לך למונקאץ' - שם יותר חזק!" "עזבו אתכם משטויות - לכו לפלוני - אתה

רק מוריד לו כמה דמעות, הוא זורק לך 500 דולר על המקום!" וככה הם מעבירים את המידע ביניהם. פתאום הם קלטו אותי בעין - "שלום עליכם, מאיפה כבודו???" "אני מבני ברק."

"בוא תשב איתנו, נגיד לך איך לעשות כסף!..." אחרי השיעור שהם מסרו לי, עליתי למעלה להתפלל, פגש אותי שם איזה פלוני - "צדקה להכנסת כלה", אמרתי לו שיש לי רק שקלים: "אה גם אתה באת לאסוף?! שיהיה לך בהצלחה!"

אומר המגיד מדובנא, פעם נפגשו שני קבצנים; שואל א' את השני: "שלום יענקל'!!! מה שלומך???" מאיפה אתה חוזר???" "חזרתי מ..." "נו ואיך היה???" "חבל על הזמן - 3000 ליש"ט ביומיים!!!"

"מה???" איך יכול להיות - הייתי שם במשך שבועיים, כולם היו שם עם התכווצות בידים - בקושי 50 ליש"ט הצלחתי להוציא מהם! - מתי היית שם???" "לפני שבועיים" - הקבצן מוציא את היומן ומסתכל בתאריכים... "אהה - בטח! היה אז פורים! 'מתנות לאביונים' - בגלל זה כולם פתחו לך את הכיס!"

אומר המגיד מדובנא, מצרים זה 'פורים' - אינספור ניסים אירעו שם! ששה בכרס אחד, נשים יולדות בגיל 100+ וכו' וכו' - אף אחד לא עשה מזה סיפור גדול. אבל אצל שרה אמנו לא היה 'כל יום פורים'; פעם אשה בת 90 שנה שילדה, עשו מזה מסיבה, היות וזה היה 'אירוע היסטורי!' ולכן ציינה התורה בהרחבה את לידת שרה מה שלא היה בלידת יוכבד שכלל לא צוין. (ברוך שאמר)

מחירים הכי זולים
בארץ!!!
בדקו והשוו בעצמכם.
משלוח עד הבית!!

בחנות
כתשבת
כה"כה

חנות המחשבים של גני איילון

es0583292679@gmail.com

0799-69-69-33

0583292679

מחירים זולים

מחירים זולים

מחירים זולים

מחירים זולים

מחירים זולים

מחירים זולים

מחירים זולים

מחירים זולים

מחירים זולים

מחירים זולים

מחירים זולים

מחירים זולים

רחוב שבת אפרים 7, לוד (אחיסמך - גני איילון) | 058-32-92-679
שעות פתיחה: א-ה: 10:00-20:00 | יום ו' סגור (גמישות לתיאום מראש)

אנא הרבו בתפילה ולימוד תורה
לרפואת האישה החשובה **אורה**
בת ברכה בתושח"י

לקבלת העלון
מידי שבוע במייל:
aa0534153385@gmail.com